

Diplomku už mám. Co teď s ní?

Zařazením do databáze Scopus vzrostl počet rukopisů, které autorky a autoři našemu časopisu nabízejí. V posledních letech se objevuje i jedna specifická kategorie textů. Univerzita Karlova má pravidlo, že diplomovou práci, jež byla hodnocena jako výborná, lze za splnění dalších podmínek uznat jako práci rigorózní. Jednou z těchto podmínek je, že stěžejní závěry práce byly publikovány buď ve formě odborné knihy, nebo odborného článku v časopise zařazeném do databáze Web of Science nebo Scopus.

Naše redakce tak čelí zájemkyním a zájemcům o titul JUDr. vykazujícím různou míru zájmu o akademické publikování *per se*. Řadu velmi pěkných textů, jež měly svůj základ v diplomových pracích, náš časopis publikoval.¹ Jindy však dostaneme zmatený e-mail s informací, že pisatel/ka potřebuje „publikovat diplomku, aby v Praze dostal/a rigo“ a dotazem, zda s tím neumíme pomoci. Tento text míří primárně na druhou skupinu.

Předně je třeba zdůraznit, že naši ambicí je vydávat odborný časopis, nikoliv pomáhat někomu k získání akademického titulu. Texty publikujeme proto, že představují přínos k poznání, popřípadě jsou užitečné pro společnost.

Druhá důležitá informace je, že publikujeme odborné články, nikoliv kvalifikační práce. Cílem diplomové práce je prověřit, zda studující získali potřebné znalosti a dovednosti relevantní pro výkon právnického povolání. Diplomová práce demonstruje schopnost identifikovat problém, vyhledat a zpracovat existující prameny a výsledná zjištění formulovat ve formě koherentního odborného textu.

Naproti tomu časopisecký článek je určen odborné komunitě. Cílové publikum už má potřebné znalosti a očekává zjištění, která budou nová nejen pro toho, kdo text napsal, ale pro obor jako celek.

Ve výsledku se tak může ukázat, že sepsat novou kvalifikační práci může být jednodušší a rychlejší než usilovat o publikaci závěrů diplomové práce. Těm, kdo mají skutečně zájem publikovat odborný článek, doporučuji projít minulá čísla časopisu publikovaná na jeho webu a přečíst si několik článků z příslušného oboru. Z tohoto pozorování vyplynou některá další doporučení pro přípravu rukopisu.

¹ Například PAVLÍNEK, J. Zjevná neopodstatněnost: Jakým způsobem a proč Ústavní soud odmítá stížnosti? *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2025, roč. 33, č. 2. DOI: <http://doi.org/10.5817/CPVP2025-2-5>; KOVALČÍK, M. Mezisoudní dialog skrze konkrétní kontrolu norem: jak spolu obecné soudy a Ústavní soud komunikují a proč čl. 95 odst. 2 Ústavy slouží jako zbraň moci soudní? *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2024, roč. 31, č. 4. DOI: <http://doi.org/10.5817/CPVP2023-4-3>; WRANOVÁ, S. Kolize předběžných opatření: domácí násilí a styk s nezletilým. *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2023, roč. 31, č. 3. DOI: <http://doi.org/10.5817/CPVP2023-3-7>; nebo MICHKOVÁ, K. Ochrana náboženského cítění po česku: případ Duka a jeho dopady na ochranu náboženského cítění v České republice. *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2022, roč. 30, č. 4. DOI: <http://doi.org/10.5817/CPVP2022-4-3>

Často dostáváme dotazy, zda je pro náš časopis zajímavé určité téma jako například autonomie náboženských společenství, či zda máme zájem o rukopis založený na kvantitativní analýze judikatury. Problém však zpravidla není v tématu či jeho metodologickém uchopení. V tomto směru je náš časopis inkluzivní. Zajímají ho všechna odvětví českého práva i právo mezinárodní a unijní. Své místo v něm mají i texty z právní historie a filosofie práva.

Je ovšem třeba, aby článek měl jasný cíl, který bude odborně relevantní. Je nezbytné, aby rukopis zodpovídal výzkumnou otázku. Položení výzkumné otázky totiž umožňuje sepsat koherentní text. Bez ní je rukopis mnohdy jen kompilací známých skutečností a textu chybí potřebná hloubka.

Výzkumná otázka musí být zakotvená v dosavadní odborné literatuře. Není třeba znovu vynalézat již objevené. Svým textem autor/ka musí vstoupit do diskuse s těmi, kdo o tématu již psali. Málokterý problém je tak specifický, aby k němu docházelo jen v České republice. Je tak třeba rešeršovat nejen literaturu a judikaturu tuzemskou, nýbrž i zahraniční. Úvod článku musí vysvětlit pozici článku v rámci diskurzu a ukázat, že článek zaplňuje existující výzkumnou mezeru.

Diplomová práce je mnohdy prvním větším textem, který autor/ka píše. Často proto hrůzu z prázdné stránky ve wordu zahání tím, že sklouzne k rozepisování banalit. Práce o judikatuře Ústavního soudu k obecním vyhláškám ve výsledku nejprve popisuje, co je Ústavní soud, kolik má soudců, jak jsou ustavováni, jak dlouhé mají funkční období a v kolikačlenných senátech rozhodují. Následně se přesune k výkladu o obcích a k vysvětlování rozdílu mezi vyhláškou ministerstva a obecně závaznou vyhláškou obce či kraje. Nic z těchto balastních pasáží do článku nepatří.

Nestačí vzít náhodnou kapitolu diplomové práce a poslat ji redakci. Rukopis musí jasně identifikovat problém, vysvětlit jeho relevanci a předestřít řešení. Cokoliv navíc je zbytná vata. Zároveň ale nic z právě uvedeného nesmí chybět.

V jednom z minulých čísel časopisu jsem napsal, že poznávacím znamením rukopisu vhodného pro náš časopis je, že po jeho přečtení je možno napsat shrnutí podobné těm, kterými představují články vydávané v aktuálním čísle. Takový rukopis totiž není pouhým popisem právní úpravy či judikatury, nýbrž řeší konkrétní odborný problém a z textu je zřejmé, k jakému řešení dospěl.² Nejen ti, kdo míří za titulem JUDr., se tímto doporučením mohou řídit.

V tomto čísle

Číslo otevírá článek Luboše Brima *(Ne)uzavření rozhodčí smlouvy jako předpoklad ke započtení* rozebírající procesní situaci, v níž se žalovaný brání námitkou započtení, avšak druhá pohledávka má odlišný režim. Podle české judikatury soudce i rozhodce smí přihlédnout

² BENÁK, J. Podle druhého recenzenta ne. *Časopis pro právní vědu a praxi*. 2024, roč. XXXII, č. 1, s. 7. Dostupné z: <https://journals.muni.cz/cpvp/article/view/38366>

i k takové pohledávce. Ač toto řešení autor pokládá za obhajitelné, předkládá argumenty pro opačnou odpověď, že soud či rozhodce k započtení pohledávky, která nepodléhá jeho pravomoci, přihlížet nesmí, jestliže se procesní strana, která námitku započtení neuplatňuje, dovolá v soudním řízení existence rozhodčí smlouvy a v rozhodčím řízení nedostatku pravomoci rozhodce.

Článek *Dismissals of the Court Presidents in the Visegrad Group Countries in the light of Article 6(1) of the European Convention on Human Rights* Jana Denky se věnuje problematice odvolávání soudních funkcionářů a možnosti jejich soudní obrany na národní úrovni i před Evropským soudem pro lidská práva. Článek má doktrinární charakter a nabízí odpovědi na několik dosud nezodpovězených otázek výkladu čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

Transparentnost při výběru soudců Nejvyššího správního soudu: Jak moc do celého procesu „vidíme“? Takto se ptá Pavlína Vážanová. Popisuje jednotlivá stádia výběru soudkyň a soudců Nejvyššího správního soudu a kritizuje nedostatečnou transparentnost celého procesu. Autorka přichází rovněž s návrhy, jak problém řešit.

Úprava environmentálních inspekcí v právu Evropské unie a její budoucí vyhlídky je předmětem zájmu Petra Jimramovského. Autor zjišťuje, zda je harmonizace environmentálních inspekcí vhodná či dokonce nutná k zajištění jejich efektivity. Odpovídá kladně a doplňuje, že harmonizační úprava by se měla inspirovat existujícími národními úpravami, neměla by být příliš kazuistická, a neměla by ignorovat základní principy sankčního řízení a synergii správních postupů a postupů v trestním řízení.

Mezi objektivním právem a právní jistotou: žaloby nejvyššího státního zástupce ve veřejném zájmu v rozhodovací praxi správních soudů se jmenuje článek Břetislava Martínka. Autor mapuje vývoj judikatury správních soudů k § 66 odst. 2 soudního řádu správního a uvažuje, jak by bylo možné dosáhnout její větší jednotnosti a konzistentnosti. Zvažuje možnost sjednocení praxe prostřednictvím rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu i novelizaci soudního řádu správního.

Článek Jany Hrádkové *Česká praxe přerušení výkonu trestu odnětí svobody a upuštění od výkonu trestu odnětí svobody ze zdravotních důvodů* vychází z analýzy prvostupňových rozhodnutí vyžádaných od okresních soudů. Autorka uzavírá, že posuzované instituty jsou v českém prostředí aplikovány většinou korektně a v souladu s jejich teoretickým vymezením. Za největší problém považuje, že se nikdo systémově nezabývá kontrolou osob, jimž byl výkon trestu přerušen.

Jozef Čentěš a Michal Rampásek v článku *Ransomvér a úbrada výkupného v kontexte trestného práva* uvažují o trestněprávní kvalifikaci jednání poškozeného, který se rozhodne zaplatit výkupné, aby znovu získal přístup k datům zablokovaným v důsledku hackerského útoku. Autoři plédují pro zavedení všeobecné povinnosti nahlásit útok i plánové zaplacení výkupného.

Článek *Kryptoaktiva z pohledu trestného práva České republiky, Slovenské republiky a práva Európskej únie* Adriána Jalče a Karin Vrtíkové se věnuje tématu, které se v poslední době stalo předmětem zájmu široké veřejnosti. Autoři navrhuji do českého trestního řádu doplnit ustanovení, které by usnadnilo zajišťování kryptoaktiv.

Jaroslav Benák / **Diplomku už mám. Co teď s ní?**

Číslo uzavírá medailonek profesora Josefa Vacka, od jehož narození uplyne v listopadu 150 let. Text Ladislava Vojáčka přibližuje rovněž pravidla kariérního postupu na vysokých školách platná v době Vackova profesního působení, která byla významně odlišná od těch dnešních.

Jaroslav Benák
šéfredaktor

EDITORIAL

ČPVP | 3 | 2025 | XXXIII